స్వోపయోగార్థము

శోభకృతు మకర సంక్రమణం

ముద్రణ ;

భారత ముద్రణాలయం

విజయవాడ – 2

విషయసూచిక

తెలుగు గీతాలు

హిందీ గీతాలు

మాతృ స్తవము :

ధ్వజవందన :

కేశవ అర్చన :

ధ్యేయచింతన :

ఉద్బోధన :

ఉత్సవ గీతములు :

బాలోపయోగి :

తెలుగు గీతాలు

౧

నమో, నమో జననీ జయ జయ
నమో భరత ధరణీ ॥

వేదఋచా సంభావిత సుగుణా
గంగా యమునా కంఠాభరణా
పుణ్యమాని జనపూజితచరణా ॥

హిందూ గంగా సింధు సాగర
సుందరవిలసిత వేలావలయిత
మందిరవాసిని మకుటహిమాద్రిణి ॥

విభవ విజయ సంధాయిని లక్ష్మి
అభయశాలినీ ఆది భవానీ
విద్యా వినయ విధాయిని వాణీ ॥

స్నేహ ప్రేమమయ స్తన్యవితరణీ
ద్వేషేర్ష్యాభయ ధీసంహారిణీ
సర్వచరాచర సౌఖ్యవిధాయిని ॥

జ్ఞానజ్యోతిహృత తిమిరమూర్ఖతా
గర్వదమనకృత సర్వభద్రతా
విశ్వకుటుంబ విశాలహృదయతా
ప్రేరిత ఆగమ ప్రణవరూపిణీ ॥

౨

జయతు దేవి! జన్మభూమి!
సకల సద్గుణరాశి! జనని.
సింధువసన! స్వర్ణధరణి!
తుహిన శుభ్రవితానధారిణి!
పుణ్యభూమి! కర్మభూమి!
బ్రహ్మ విష్ణు మహేశు జనని! ॥

శీతభూధర శివస్వరూపమ!
సేతుతీర కుమారి కన్యక!
సింధుసాగర సోమనాధమ!
పూర్వజలధి కరాళకాళిక!
శక్తిరూపిణి! పుణ్యభూమి!
ప్రకృతిపురుష స్వరూపధారిణి! ॥

పుణ్యజాహ్నవి దివ్య తపములు
సింధునాగరికతల మహితలు
గౌతమీనది రుచిర కవితలు
మధురకావేరి స్వరమ్ములు
యముననృత్యము కృష్ణశిల్పము
జీవరస మొలికింపజేయగ
సిక్తగాత్రి; పులకితాంగి!
శ్రీలుపొంగిన జీవధరణి! ॥

వేదశాస్త్ర మాతృ రూపిణి -
దేవభాషా శేషభోగిని
సింధు హిందీ వంగ ద్రావిడ -
సహస్రశీర్ష సమాజరూపిణి,
దేవభూమి ! తపోభూమి !
సప్తకులగిరి కుఞ్జముఖరిత
వేద భగవద్గీతభూమి !
జయతుభారతి ! జన్మభూమి ! ॥

3

మాదేనోయ్ హిందూస్థాన్ - మాదే మాదే మాదేనోయ్॥

ఢమఢమఢమఢమ ఢక్కానగారాల్ - దిక్కుపిక్కటిల మ్రోగిస్తాం
ఘుణఘుణఘుణఘుణ ఘంటారావం - ఘనఘర్జనగా వినిపిస్తాం
రెపరెపరెపరెప రెక్కలదాకగ - విజయపతాకా న్నెగరేస్తాం
నింగిదాకు శృంగాలనిలచి మన - దేశగౌరవము ఘోషిస్తాం ॥

చలువలవీడు కొండలఱేడు - హిమవంతుండు మావాడే
త్రిభువనపావని దివ్యసువాహిని - మాయమ్మే గంగామాయీ
తరగలనురగల మెరుగులు వెట్టెడుహిందుసంద్రమూమా దేనోయ్
ధాటిమేటి జితశత్రుకోటియా - ధనుష్కోటి యది మాయదియే ॥

నవవిచిత్ర రమణీయ నందనము - కాశ్మీరము మా యుపవనమే
కొండలగుట్టల నాగులయోగుల - పూర్వప్రాంతమది మాయిరవే
గంగా సింధూ గౌతమి కృష్ణల - పయోవర్ధితము మానెలవే
అతిమనోజ్ఞశిల్పాలకాలయము - దక్షిణప్రాంతముమాదేనోయ్॥

దేశగౌరవము దేశసంపద - తేజరిల్లగా పనిచేస్తాం
బ్రహ్మతేజమూ, క్షాత్రవీర్యమూ - భారతజాతిని నింపేస్తాం
అలసత భీరుత లలవడనీయక - జాతిని జాగృతి నింపేస్తాం
పురాగౌరవము నవోత్తేజము - పరంవైభవము సాధిస్తాం ॥

౪

విశ్వభారత వీర లేవోయీ!
ప్రగతి పథముల వెంట పదవోయీ!

స్వాతంత్ర్య జ్వాలకా రాణాప్రతాపుండు
నీజాతివాడురా! ప్రళయాగ్ని వీవురా!
వీరాభిమన్యుండు పలనాటి బాలుండు
నీ సహోదరుడురా! లయరఘురఘువీవురా!

ధీర ఝాన్సీరాణి నీ వీరమాతరా!
కాకతీ రుద్రమ్మ నీ సోదరేనురా!
మగువ మాంచాల నీ బంగారు వదినరా!
వీరవంశము నీది; వీర రక్తమ్మురా!

దిగ్దిగంతములందు దుందుభులు మ్రోగెరా!
అంభోధిసప్తకము కళవళము చెందెరా!
హిమధరాధరశ్రేణి నిన్నుదీవించెరా!
చైత్రయాత్రా రథము నేడు సాగించరా! ॥

పదునాల్గు భువనాల నిన్నడ్డు మొనగాడు
లేడురా; జగదేక వీరుడవు నీవెరా!
శివసముద్రమ్మువై – బడబాగ్ని జ్వాలవై,
లంఘించి – వెలుగరా లోకాలనేలరా!

అదిగదిగో... అదిగదిగో ఇదిగో ఇటు ప్రాచీదిశ
ఉదయారుణ ముకుటధారి యువభారతి లేస్తున్నది...

దివ్యకాంతి సుధాధునులు
దిగంతాల ప్రవహింపగ
జగదంతర జనతా హృ
జ్జలజాతం వికసింపగ
తరుణారుణ కిరణాలను ధరపై ప్రసరిస్తున్నది...
ఉదయారుణ ముకుటధారి యువభారతి లేస్తున్నది ॥

నిశ్చంచల తపఃఫలం
నిస్వార్థ త్యాగబలం
తరతరాల చైతన్యం
నరనరాల పరుగులెత్త

విశ్వశాంతి సందేశం వినిపింపగ వస్తున్నది
ఉదయారుణ ముకుటధారి యువభారతి లేస్తున్నది...

కార్యదీక్ష చిత్తశుద్ధి
ఏకీకృత సంఘశక్తి
లక్ష్యానికి గమ్యానికి
రాచబాటలై విరియగ

సుప్రభాత గానంతో - ధ్యేయమాలపిస్తున్నది
ఉదయారుణ ముకుటధారి యువభారతి లేస్తున్నది...

సప్తసముద్రాల ఘోష
సంవర్తాంబుద గర్జన
గొంతుకలో ప్రతినదింప
గుండెలలో ఘూర్ణిల్లగ

అదిగో విను! మహాక్రాంతి శంఖం పూరిస్తున్నది
ఉదయారుణ ముకుటధారి యువభారతి లేస్తున్నది...

౭

కేల్మోడ్తు మాదేవ కేశవా !

పెనుతుఫానున దివురు మన దేశనౌక
కడలి తీరము చేర్చిన—ఓ కర్ణధారి ॥కే॥

నీ జీవితములోని క్షణక్షణము కణకణము
నిజము మాకెల్లరకు స్ఫూర్తిదాయక మౌను
నీవు అమరుడవయ్యా నీవు అజరుడవయ్యా
ఓ మంత్రద్రష్టా! ఓ మహాయోగీ ॥కే॥

ఆత్మవిస్మృతి బూని అడగిపోయిన జాతి
పారతంత్రపు బ్రతుకు పరికించి కుమిలేవు
అహరహముతపియించి, అనుక్షణముజ్వలియించి
ఆత్మార్పణము చేసినావా, కేశవా! ॥కే॥

సొంతసౌఖ్యాలు కాసంతయైనను లేవు
జాతి సుఖమే నీదు సౌఖ్యమనుకున్నావు
నీ హృదయ కుహరాన నిలచిన జ్యోతిచే
వేనవేల్ హృదయాల వెలుగు నింపేవా ॥కే॥

కుల మత ద్వేషాల కుచ్చితపు భావాల
భాషావిభేదాల స్వార్థ సంకుచితాల
పోటులకు బీటలై పోతున్న దేశాన్ని
సంఘామృతము నిచ్చి సంరక్ష చేసేవ ॥కే॥

౭

వీర కేశవు జన్మమే, మన భారతావని పుణ్యమూ
మహిలోన, హిందూజాతికే, ఒక దివ్యజీవనమంత్రము ॥
ఒకనాడు భారతజాతిరా, జగదేకగురువై యుండియు
తన యాత్మవిస్మృతిచేతనే, ఈనాడు పతనము జెందగా
ఘనవీరతా గంభీరతాయుత, త్యాగభావన జ్యోతితో
తిమిరాంధకారము బాపగా, మన సంఘకార్యము జూపిన ॥
మన మాతృదేశపు సేవకై ఒక నూత్నమార్గము జూపుచూ
నిజ భారతాంబిక పూజకై నజరామరంబగు దీక్షతో
యువజీవితంబులె పూలుగా, నొక సంఘమాలిక గూర్చి, తా
నొక పూవుగా వెలిగొంది దేవికి పూజసల్పిన నేతయా ॥
దివినుండి గంగనుదించిన, భాగీరథునిలో దీక్షయూ,
తన ప్రాణమే త్యజియించిన, దధీచిమునివరు త్యాగము
ఘన లోకసంగ్రహశక్తియూ, ఎనలేని సౌశీల్యంబునూ,
తనలోననే విలసిల్లగా, తపమాచరించిన యోగియా ॥

౮

దీక్షాధారణ శుభోత్సవం
ఇదె రక్షాబంధన మహోత్సవం
తరతరాలుగా భారతావనిలో
ధర్మస్థాపనకు నాందిగ నిలచిన ॥

త్రిపురాసురులను దహింపజేసి
దానవశక్తుల దర్పమడంచగ
సాత్వికశక్తుల సంఘటించగా
త్రినేత్రుడే తన త్రిశూలమెత్తి
ముందున కురికిన ముహూర్తమిదియే ॥

యవనుల దాడుల నెదిర్చి గెలచి,
సీమోల్లంఘన చేయు క్షణముకై
చంద్రగుప్త, పురు, చాణక్యాదులు,
సర్వశక్తులను సమీకరించగ
ప్రారంభించిన పర్వదినం బిదే ॥

దేశములోపలి ద్వేషాసూయల
ఈర్ష్యాభయముల నిహసుఖవాంఛల
పంచమాంగదళ, వంచనచేష్టల
శత్రు ఆక్రమణ శమింపజేయగ
హిందూ యువకులు ముందున కురికే ॥

స్నేహ ప్రేమ లను సూత్రములోపల
హృదయపుష్పముల నుద్బంధించి
సమాజధర్మము సమాచరింపగ
ఒకరికితోడుగ నొకర ముందుమని
రక్షలకట్టెడి రమ్యక్షణం బిదె ॥

౯

భరతభూ, భరతభూ, భరతభూ
సురపూజిత కర్మావని మాతృభూ ॥

హిమవంతుని హృదయం సహితం
కరగించిన నీ శుభచరితం
గంగా కూలంకష నేటికి
గలగల పాడును నిరంతరం ॥భ॥

యుగయుగాల కాలపథంలో
పొరలాడిన నీ పాదరజం
మోసేవాయువు నేటికిని
వాసన లీనును నిరంతరం ॥భ॥

నీ పరమశక్తి తొలిప్రసవం
తూర్పున ఉదయించిన రవిబింబం
నీరక్తిమ గాథ మాగధుడై
పాడుచుండును నిరంతరం ॥భ॥

నీ యెదపండిన రత్నములను
నీలాంబరమున పొదిగే
మహాశిల్పి గగనపటం, నీ
కీర్తిచిత్రమది నిరంతరం ॥భ॥

జననీ పరమ జీవనం
అడుగడుగున మానవత
మహాత్మ్యం ముద్రించిన
హైందవ వ్యోమకేతనం ॥భ॥

హింది గీతాలు

మాతృ స్తవము

౧

వందే త్వాం భూదేవీం ఆర్యమాతరం
జయతు జయతు పదయుగలం తే నిరంతరం ॥

శుభ్ర శరచ్చంద్రయుక్త చారుయామినీమ్
వికసిత నవకుసుమ మృదుల దామ శోభినీమ్
మందస్మితయుక్త వదన మధురభాషిణీమ్
సుజలాం, సుఫలాం, సరలామ్
శివ వరదాం, చిర సుఖదామ్
ముకులరదాం, ఆర్యమాతరమ్ ॥

హిమనగజాం స్వాభిమాన బుద్ధిదాయినీమ్,
సహప్రతనాం అమితభుజాం తనయతారిణీమ్
అమితామిత కోటికంఠ జయనినాదినీమ్
కమలాం, అమలామ్,
బలకరిణీం, రిపుహారిణీమ్,
మదదమినీమ్, ఆర్యమాతరమ్ ॥

ధర్మస్త్వం, కర్మస్త్వం త్వం యశోబలమ్
శక్తిస్త్వం, భక్తిస్త్వం కర్మచాఖిలమ్
ప్రతిసదనం ప్రతిమా తే, త్వం మహాఫలమ్,
ధరణీం, భరణీం, జననీమ్,
కవిప్రతిభాం, మతిసులభామ్
జగదంబాం, రాష్ట్రమాతరమ్ ॥

౨

జయహే జగతీ కే ప్రథమరాష్ట్ర ॥

ఓ చిర నవీన ఓ పురాచీన
ఉపమావిహీన జయహో జయహో!
తేరే హీ సన్ముఖ సకల సృష్టి
శిశుసీ ఖేలీ ఫిర క్యోం భయహో ।
జయ జగత మౌలిమండన జయ-జయ,
పితృత్వ భావకే పరమరాష్ట్ర ॥ జయ ॥

తేరే హీ ప్రాణోంమేఁ పహలే,
కరుణా కా కలకల స్రోత బహా,
తేరే హీ కవినే ప్రథమబార
కవితా కా ప్రథమ శ్లోక కహా
తూ సప్తస్వరోంకా అధికారీ
సంగీత కలా కే చరమరాష్ట్ర ॥ జయ ॥

తేరా హీ పహలా అన్వేషణ
ఉర్వరా భూమి యహ జాన సకా,
తూహీ వహ పహలా వైజ్ఞానిక
జడ చేతనకో పహచాన సకా,
కర రహే స్పర్శ తేరా గౌరవ
కేవల దో దినకే అధమరాష్ట్ర ॥జయ॥

తేరే బల విక్రమ కా సాక్షీ
ప్రత్యేక సింధు ప్రత్యేక అచల
తూ పరమ అహింసక శాంతిశీల
తూ క్రాంతిరూప తూ పరమ ప్రబల
తూ హై అపనా ఆదర్శ ఆప,
తూ హై మహాన తూ అసమ రాష్ట్ర ॥జయ॥

తేరే హీ ఘరమే ప్రథమ బార,
స్వర్గీయ జ్ఞాన కా దీప జలా
జిసకే ప్రకాశ పర మోహిత సా,
న్యోఛావర హోనే విశ్వ చలా
తేరే చరణోం పర వినత విశ్వ
ఆధ్యాత్మ జ్ఞానకే అమర రాష్ట్ర ॥జయ॥

3

జయ హే! జయ హే! జయ హే తేరీ ;
సుందర సుభగ సుహాగిన్ మాం ॥

శుభ్రముకుట హిమ మాథే శోభిత
సాగర లహరే నిత పగ ధోవత,
గంగా, యమునా, సింధు, నర్మదా
జయ మాలా బన మన కో మోహత
సస్య శ్యామలా షట ఋతువాలీ
హరభరా తవ కానన మాం ॥ జయ హే ॥

ఆదిపురుష మనుకే పుత్రోంకీ
వేదోంకీ వరదానీ వాణీ
అష్టసిద్ధి నవనిధియోంవాలీ
అన్నపూర్ణా జగ కల్యాణీ
అంబుజనయనా ఉజ్వలవసనా
శరద జ్యోత్స్నా ఆనన మాఁ ॥ జయ హే ॥

శీష అనేకోఁ ఝుకే చరణమేఁ
ఆశిష మాంగే పడే శరణమేఁ
తేరీ కీర్తి పతాకా మాతా
ఊంచీ ఫహరే నీలగగనమేఁ
తేరా మంగలమయ శుభమందిర
హో జగ వందిత భారత్ మాఁ ॥ జయ హే ॥

తన మన ధన ఔర నిజ జీవన సే
నిశి దినకే క్షణక్షణ చింతన సే,
అక్షయ దీప జలాయే అగణిత
వికసిత నవజీవన యౌవన సే,
జ్యోతిత కరదే ఆశా భరదేఁ
కణకణమేఁ అతిపావన మాఁ ॥ జయ హే ॥

౪

జయహో! జయహో!! జయహో!!!
ప్రాచీనదేశ తేరే స్వరూపమేఁ హమ సబ కా లయహో!!

గంగాకీ యహ పావన ధారా,
వింధ్య, హిమాలయ పర్వత మాలా,
జన-జన కే హర సుప్తహృదయ మేం, అమరజ్ఞానకా
అభ్యుదయహో॥

శంకర, రామ, వివేకకీ మాతా
వేద ఉపనిషదకీ తూ దాతా
వహీ దిశా, వహీ రాహ అబ, జన-జన కా తీర్థస్థల హో!!
జబతక ధరతీ కే అంచలమేం,
మానవ కీ ఏక యాద్ రహేగీ,
అమర రహేంగీ తేరీ స్మృతియాం, అమర రహేంగీ,
అమర రహేంగీ,
కాలచక్ర కీ సీమిత గతికే ఆగే తేరా క్రమ హో !!

తవ రజ లాగే మాథే మాతా। తవ రజ లాగే॥
ఉజ్వల కితనే హైం తేరే కణ,
ఉత్తమ హీరోం సమ మన భావన,
చమక దమక లఖ జినకీ ప్రతిక్షణ
చంద్ర సూర్య శరమాతే మాతా ॥తవ॥

నిశి దిన దర్శన పూజన వందన,
నిశి దిన కర తేరా అభినందన,
ప్రాణిమాత్ర కే జన్మ జన్మ కే
సభీ పాప కట జాతే మాతా ॥తవ॥

ఋషీ మునిజన యోగాభ్యాసీ,
జ్ఞానీ పరమ ధ్యానకే వాసీ,
తిహూఁలోకమేఁ జా జా తేరీ -
మహిమా కే గుణ గాతే మాతా ॥తవ॥

విపద్ - ఘడీ జబ తుఝ పర ఆతీ
ప్రేమ పరీక్షా తబ హో జాతీ
కోటి-కోటి మాఁ తేరే లాడలే -
దే మస్తక హర్షాతే మాతా ॥తవ॥

దానవ మానవ సబ లలచాతే,
రూప రూప ధర ఈశ భీ ఆతే
స్వర్గపురీ కే సభీ దేవగణ
సదా పుష్ప బరసాతే మాతా ॥తవ॥

౬

వందా శ్రీ భరతభూమి సర్వ సేవ్యమాతా
చందన సమ తాపహారణి; శస్య-పూర్ణ శ్యామ-వరణి;
విపుల సుజల సుఫల ధరణి;
ధవల సుయశ ఖ్యాతా ॥
హిమ గిరికే తుంగ శృంగ; కిరీట ముకట ఉత్తమాంగ;
యుగల బాహు కచ్ఛ వంగ;
అభయ వరప్రదాతా ॥

సింధు బ్రహ్మపుత్ర వేశ; లహారే యుగ ఓర కేశ;
బదరీ వన వన సువేశ;
మదన లఖిల జాతా ॥

మధ్య దేశ మధ్య దేశ, వింధ్యాకటి-పటసు వేశ;
ఉదరవర విదర్భ దేశ;
విమల బుద్ధి దాతా ॥

సహ్యా-మలయ పాదపద్మ; సింధుపూజిత చరణయుగ్మ
వినత విశ్వమతి అనన్యా;
అఖిల జగత మాంతా ॥

౭

హామకో హై అభిమాన దేశ కా ।
జిసకే పాంవ పఖారే సాగర,
గంగా భరే సంవారే గాగర,
శోభిత జిస పర స్వర్గ వహీం తో,
శీశ ముకుట హిమవాన దేశకా ॥
హామకో హై అభిమాన దేశకా ॥

జిసకే రజ కణ కా కర చందన,
ఝుక ఝుక నభ కరతా సద వందన,
కలీ-కలీ కా ప్రాణ ఖోలతా,
స్వర్ణ రశ్మి కా గాన దేశ కా ॥
హామకో హై అభిమాన దేశ కా ॥

కోటి బాహు మేఁ శక్తి ఇసీ కీ,
కోటి ప్రాణ మేఁ భక్తి ఇసీ కీ,
కోటి-కోటి కంఠోం మేఁ గుంజిత
మధుర మధుర జయగాన దేశ కా ॥
హమకో హై అభిమాన దేశ కా ॥

ఇస పర తన మన ప్రాణ నిఛావర,
భాగ్య ఔర భగవాన నిఛావర,
సీంచ ఖూన సే హమ దేఖేంగే,
ముఖపంకజ అమ్లాన దేశకా ॥
హమకో హై అభిమాన దేశకా ॥

ధ్వజ వందన

వందా శ్రీ జగతవంద్య, గురు మహాన భగవా॥
అరుణకాంతి యజ్ఞ-రూప,
యజ్ఞ జ్వాల సమ స్వరూప,
బ్రహ్మ-తేజ ధ్వజ అనూప, సర్వ సేవ్య భగవా ॥

త్యాగ, వైరాగ్య, జ్ఞాన,
అరు సేవా-ధర్మగహాన,
పూత హృదయ అమరగాన, శివ స్వరూప భగవా ॥

చంద్ర, చాణక్య, గుప్త,
వర విక్రమ, పరమభట్ట,
శివ ప్రతాప గురు ప్రదీప్త, మఖశిఖాంక భగవా ॥

శంకర దిగ్విజయ హస్త,
తులసీ కే పరమ భక్త,
గురు సమర్థసే ప్రదత్త, విజయ రూప భగవా ॥

జననీ కే ఉచ్చ భాల
పర విలసే చిరమరాల,
యుగల బాహు వర విశాల శాంతికాయ భగవా ॥

హిమగిరి కే తుంగ శృంగ
పర ఫహరే శోణితాంగ,
తదా హృదయకీ ఉమంగ, మూర్త రూప భగవా ॥

౨

విశ్వ గురు తవ అర్చనా మేం, భేంట అర్పణ క్యా కరేం?
జబకి తన మన ధన తుమ్హారే ఔర పూజన క్యా కరేం?

ప్రాచీ కీ అరుణిమ ఛటా హై,
యజ్ఞ కీ ఆభా విభా హై,
అరుణ జ్యోతిర్మయ ధ్వజా హై,
దీప దర్శన క్యా కరేం?

వేద కీ పావన ఋచా సే
ఆజ తక జో రాగ గూంజే,
వందనా కే ఉన స్వరోంమేం,
తుచ్ఛ వందన క్యా కరేం?

రామ సే అవతార ఆయేం,
కర్మమయ జీవన చఢాయేం,
అజిర తన తేరా చలాయే,
ఔర అర్చనా క్యా కరేం,

పగు ఫల ఔర పుష్ప జల సే,
భావనా లే హృదయ తల సే,
ప్రాణ కే పల పల పల సే,
ఆజ ఆరాధన కరేం!

3

గురువంద్య మహాన్ !

భగవా ఏక హీ జీవన ప్రాణ ! అర్పిత కోటి-కోటి ప్రణామ్ !!
శోణిత వర్ణోం మేం అంకిత హైం సారే ఉజ్వల త్యాగ్,
వ్యాప్త కియా హై దివ్యదృష్టిసే అఖండ భారత భాగ్,
లఖ కర తడపన దేశ - భక్తి కీ భడకే భీతర ఆగ్,
కటి బద్ధ ఖడే తవ ఛాయా మేం హమ భారత భూ సంతాన్ ॥

శౌర్య వీర్య సే జగమేం గూంజా స్ఫూర్తిప్రద ఇతిహాస్
దేఖే నిజ నేత్రోం సే భీషణ అసంఖ్య రణ సంగ్రామ్
దేహ దండ అరు కష్ట హుయే పర కరతే నిజ బలిదాన్
బలిదాన నహీం, వహ పూజన కేవల రఖనే కో సమ్మాన్ ॥

ఋషి తపస్వీ మహా మునీ కా, సంతోం కా అభిమాన్
ఆదికాల సే తుమనే పాయా అగ్రపూజా కా మాన్
మహా సుభాగీ! దేఖోగే, అబ భావీ వైభవకాల్
బనే యశస్వీ యహ సుమంగల దే దో శుభ వరదాన్ ॥

శుద్ధ శీలతా చరిత్రతా కీ పవిత్రతా కీ ఖాన్
అభయ వీరతా శౌర్య ధీరతా సంయమ శాంతి నిధాన్
సద్భావోం సే మానా హమనే పూజ్య గురూ భగవాన్
అతీవ పావన తవ ప్రతి అర్పణ స్వదేశ హిత యహ ప్రాణ్ ॥

౪

జయ! జయ! జయ! రాష్ట్రీయ పతాకే!
జయ! జయ! జయ! రాష్ట్రీయ నిశాన్!!

రోమ రోమ మేం జబ తక బల హో,
ప్రాణోం మేం జబ తక హలచల హో,
తబ తక మాం కీ మమతా కా హో ఉరమేం గర్వ మహాన్!

జీవన కా కణ-కణ దేకర భీ,
జీవన కా క్షణ-క్షణ దేకర భీ
ఉఋణ నహో సకతే హమ జిససే యహ ఉస మాం కీ శాన్!!

ఉచ్చ హిమాలయ యా సాగర భీ,
దావానల అథవా ఆంధీ భీ,
బాధాయేం ఆయేం, న రుకేగీ యహ భారత సంతాన్!!

ఇసమేం నిజ అభిమాన ఛిపా హై,
దేశ ప్రేమ కా మాన ఛిపా హై,
కంఠ-కంఠ సే ముఖరిత హోవే, ఇసకా హీ జయగాన్!

అఖిల విశ్వమేం యహ ఫహరాయే,
విశ్వ-శాంతి కా పాఠ పఢాయే,
దుఃఖ దీనతా దూర భగాకర, లాయే శాంతి మహాన్!!

౫

ఉన్నత మస్తక నీల గగన మేం భగవా ధ్వజ ఫహరే,
ధ్వజ భగవా ఫహరే ॥

బాంధే కంకణ, వీర వ్రతీ బన,
చుకా సకేం శత పీఢీ కే ఋణ,
మాతృభూమి కే టూటే బంధన, పరదేశీ సారే ॥

ఘోర సమస్యా, గహన అంధేరా,
కుశ కాంటోం సే మార్గ హై భరా,
ధైర్య కుశలతా సే సబ మిలకర, బఢేం వీర సారే ॥

మహోత్కర్ష కా చింతన మన మేం,
ప్రతి పద చంద్ర సమాన గగన మేం,
తత్సమ ఆకాంక్షా జీవన మేం, పరిపూరిత ఛహారే॥

శబ్ద అల్ప హో కార్య ప్రభావీ,
కాల సుమంగల నిశ్చిత్ భావీ,
త్యాగ బినా యహ జీవన కైసే సఫల వికాస కరే॥

అజేయ హోవే అఖండ భారత,
పూర్ణ కరేంగే దివ్య మనోరథ,
అరుణ కేతు యహ విశ్వ గగన మేం, గౌరవ సే ఫహరే॥

౬

ఆజ పూజా కీ ఘడీ హై॥

సాధనా కే శూలమయ పథ పర సదా సబ కో బఢాతా,
ధ్యేయ కీ ధున ధమనియోం మేం ఫూంకతా యుగ క్రాంతి లాతా
హర ఫడక మేం రాష్ట్ర కే ఉత్థాన కీ ఆశా భరీ హై॥

సూర్య కీ పహలీ ఛటా కీ అగ్నికా హై వాస ఇసమేం,
పూర్వజోం కీ యహ పతాకా, విజయ కా విశ్వాస ఇసమేం
కోటి హృదయోం కే మిలన కీ భావనా ఇసమేం జడీ హై॥

రాష్ట్ర కా నిర్మాణ, పోషణ, వృద్ధి హై ఇసకీ కహానీ,
ఆన పర బలిదాన కీ హై ప్రేరణామయ యహ నిశానీ,
రాష్ట్రపురుషోం కీ చిరంతన కల్పనావోం కీ కడీ హై॥

ఇస ధ్వజా సే శ్రేష్ఠ జీవన కా అమర సందేశ పావేం,
ఔర లాఖోం ప్రాణ ఇంగిత మాత్ర పర ఇసకే చఢావేం,
ఫిర సఫలతా హాథ జోడే సామనే మానో ఖడీ హై॥

8

ప్యారా ఝండా భగవా - జీవన కా ఉజియాలా!
భారతనే చమకాయా-హిందువోంనే బఢాయా
హిందుకుళ శిఖర పర చఢాయా-ప్యారా ఝండా భగవా।
రామకృష్ణ కా ప్యారా - రాష్ట్రపురుష కా తారా
హిందు జాతికా స్ఫూర్తి సహారా-ప్యారా ఝండా భగవా।
వీర శివా కా ధ్వజ యే - సంఘటనా కా ధ్వజ యే
మిత్రభావసే హై బఢానా - ప్యారా ఝండా భగవా।
మరనా హీ హై ఆఖిర - ధ్యేయపూర్తి కే సాధనక్యోం మర
మిట్టీ శరీర కా బనే నిఖర - ప్యారా ఝుండా భగవా।
బారబార హమ గాయేం - కేశవ కేశవ ధ్వని యే
సూత్రధారకే సాథ డులేగా - ప్యారా ఝండా భగవా॥

కేశవ-అర్చన

౧

రాష్ట్ర పురుష హే! యుగ పురుష హే!
హో చుకీ అబ వేది రచనా!

కోటిశః సాధక ఖడే హైం,
హవ్య తే సర్వస్వ అపనా ॥

ఆప అబ నవ మంత్ర బోలేం,
ఔర ధధకే యజ్ఞ జ్వాలా ।
ఏక ఇంగిత పర చఢాయేం,
లక్ష జీవన పుష్పమాలా ।
ప్రాప్త వైభవ మాం నిహారే
పూర్ణ సబకా దివ్య సపనా ॥

ఆజ స్వార్థ ద్వేష కలుషిత,
రాష్ట్ర కా దుఃఖపూర్ణ జీవన;
హో తుమ్హారీ ప్రేరణా సే
చిర సుగంధిత రాష్ట్ర కణ-కణ ।
హమ కరేం సర్వస్వ దేకర్,
రాష్ట్ర కీ నవ దివ్య రచనా ॥

౩

కేశవ మహాన కేశవ మహాన ।
కిస విధి గాయేం తవ యశో గాన ॥

భారత మేం ఛాయీ ఘోర ఘటా,
అజ్ఞాన నిరత థా బరస రహా,
తబ తుమనే ఆ గోవర్ధన ధర,
జన - జన జీవన నవ మర్మ దియా
హిందూ జన కే రక్షక సుజాన ॥ కే॥

జబ జకడ ఖడే థే మోహా పాశ
హత శౌర్య ఖడా భారత హతాశ
తబ దే దర్శన తుమనే విరాట
కర దియా సకల భ్రమకా వినాశ
తుమ ధన్య ధన్య తవ మహత జ్ఞాన ॥ కే॥

నవజీవన కీ పావన గంగా
తుమనే నిజ సాహస సే సరసా,
మృత తుల్య పడే ఇన సగర సుతోం కో
కర శాపతాప సే ముక్త కియా
వ్రత భవ్య భగీరథ లియా ఠాన ॥ కే॥

కర యజ్ఞకుండ నిజ తన అనూప
నిజ రక్త జలాయా ఘృత స్వరూప
దే దే ఆహుతి ప్రతిభా పౌరుష,
తినకా హడ్డీ సమిధా స్వరూప ।
కర గయే సఫల సబ అనుష్ఠాన ॥ కే॥

3

శూన్య పథ పర బఢ రహీ థీ దేశ కీ ఉఠతీ జవానీ
శూన్య మేం లయ హో రహీ థీ రాష్ట్ర-జీవన కీ కహానీ
తేజ ప్రగటా థా ఉసీ క్షణ,
ధర్మ ఆయా ద్రవిత హోకర -
సంపర్క అమృత కో పిలాకర,
శక్తి కా నవ సృజన కరనే,
ధ్యేయ ఆయా దేహ లేకర ॥

విషమతా మేం ఏకతా కా సూత్ర ఖండిత హో రహా థా;
దివ్యాధిష్ఠిత రాష్ట్ర-జీవన-శక్తి కా క్షయ హో రహా థా;
సంస్కృతి కా స్నేహ ప్రగటా,
ధర్మ ఆయా ద్రవిత హోకర
సంపర్క అమృత కో పిలాకర
శక్తి కా నవ సృజన కరనే -
ధ్యేయ ఆయా దేహ లేకర ॥

పరకీయ జీవన కీ లహర మేం బహ రహా థా దేశ అపనా
ఆత్మ విస్మృతి కే భంవర మేం,
హత బల హువా థా దేశ అపనా;
విశ్వాస ప్రగటా థా ఉసీ క్షణ
ధర్మ ఆయా ద్రవిత హోకర
సంపర్క అమృత కో పిలాకర,
శక్తి కా నవ సృజన కరనే,
ధ్యేయ ఆయా దేహ లేకర ॥

౪

చిరకాల రఖేఁ ఉర మేఁ, కేశవ !
యహ తుమ్హారీ ప్రతిమా ॥

యహ స్మారక తేరీ కృతి కా,
యహ ప్రతీక తేరీ ధృతి కా,
యహ పూరక తవ శక్తి కా,
ధీరజ నిరాశ మన కా,
హిందూ రాష్ట్ర కా నవ ద్రష్టా,
తూ దివ్య విశ్వకర్మా కేశవ!
యహ తుమ్హారీ ప్రతిమా ॥

నిజ రక్త తిలక హమ దేంగే,
ప్రాణోం కే దీప సజేంగే,
భక్తి భావ ధూప జలేంగే,
యహ అంజలి అర్పిత స్మృతి సుమనోం కీ,
జపేఁ దివ్య నామ, కేశవ!
యహ తుమ్హారీ ప్రతిమా ॥

తవ జన్మ ఇసీ ధరతీ పర,
యహ పాఠ తుమ్హారా భూ పర,
తిల తిల గల అపనీ ధృతి పర,

తుమ దగ్ధ హుయే పర తన ప్రకాశ -
హై మార్గ దేత అపనా, కేశవ!
యహ తుమ్హారీ ప్రతిమా ॥

ఫిర భారత మేం లే జన్మ,
కర వ్యాకుల జననీ ధన్యా,
నహీం క్లేశ నివారక అన్యా,
యహ అపూర్ణ అపనా కార్య కరానే -
హమేం శక్తి దేనా, కేశవ !
యహ తుమ్హారీ ప్రతిమా ॥

ధ్యేయ చింతన

దేవ యహ ఆశీష శుభ దో॥

చల సకేఁ హమ ధ్యేయ పథ పర
సహ సకేఁ బాధా అనేకోఁ।
మాతృపదమేఁ లీన తన మన
భావనా వికసిత వరణ దో॥

దేవ యహ ఆశీష శుభ దో॥

క్షుద్ర జగ కీ వాసనాయేఁ
స్వార్థమూలక భావనాయేఁ
దూర హోఁ, జీవన సఫల హో
బస యహీ గతి యహీ మతి దో॥

దేవ యహ ఆశీష శుభ దో॥

మాతృ సేవా కే వ్రతీ హమ
నిజ బనేఁ సబ కో బనాయేఁ।
దేశ కా సౌభాగ్య జాగే
సిద్ధ వహ సంజీవనీ దో॥

దేవ యహ ఆశీష శుభ దో॥

౨

హై దేహ విశ్వ ఆత్మా హై భారత మాతా।
సృష్టి - ప్రలయ పర్యంత అమర యహ నాతా॥

యహ సత్య - ధర్మ ధారిణీ ధరా అతి పావన,
సబ జగ కో లగతీ మనోహరా మన భావన,
విధ నదియోం కీ ముక్తామాలా పహనాతా॥

కటి మేం కరధనీ సుశోభిత హై వింధ్యాచల,
సహ్యాద్రి - మాల కా రాజదండ హై కర - తల,
శ్రీ చరణ చూమతా, వినత, సింధు లహరాతా॥

థీ వహ అనాది - సీ ఆది భావ కీ ఊషా,
భవ కో న మిలీ థీ జబ సంస్కృతి కీ భూషా,
తబ ఉదిత హువా రవి యహాం స్వర్ణ బిఖరాతా॥

వన, గ్రామ, నగర మేం గూంజీ వేద ఋచాయేం,
హర గృహ మేం దమకీం శ్రీ కీ దీపశిఖాయేం,
ధృతి నారి, ధర్మ సే థా పురుషోం కా నాతా॥

హమ భ్రమిత హుయే అస్తాచలవాలే దేశోం కో జబ దేఖా,
అరుణాంచల కీ ఛవి బనీ నయన మేం ధుంధలీ కంచన రేఖా,
తబ ఆయా జ్యోతి పురుష కేశవ, చేతన కా సూర్య ఉగాతా॥

త్యాగ - ప్రేమ కా సంబల, శక్తి హమారీ,
అపనే భవిష్య మేం అవిచల భక్తి హమారీ
జా! విదా దైన్య! మైం గీత విజయ కే గాతా॥

3

హై అమిత సామర్థ్య ముఝ మేఁ యాచనా మైఁ క్యోం
కరూంగా ?

రుద్ర హూఁ విష ఛోడ మధు కీ కామనా మైఁ క్యోం కరూంగా?

ఇంద్ర కో నిజ అస్థిపంజర జబ కి మైనే దే దియా థా,
ఘోర విష కా పాత్ర ఉస దిన ఏక క్షణ మేఁ లే లియా థా,
దే చుకా జబ ప్రాణ కితనీ బార జగ కా త్రాణ కరనే,
ఫిర భలా విధ్వంస కీ కటు కల్పనా మైఁ క్యోం కరూంగా? ॥

ఫూంక దీ నిజ దేహ భీ జబ విశ్వ కా కల్యాణ కరనే,
ఝోంక డాలా ఆజ భీ సర్వస్వ యుగ నిర్మాణ కరనే,
జగ మగా దీ ఝోంపడీ కే దీప సే అట్టాలికాయేఁ,
ఫిర వహీ దీపక తిమిర కీ సాధనా మైఁ క్యోం కరూంగా ? ॥

విశ్వ కే పీడిత మనుజ కో జబ ఖులా హై ద్వార మేరా
దూధ సాంపోం కో పిలాతా స్నేహమయ ఆగార మేరా,
జీత కర భీ శత్రు కో జబ మైఁ దయా కా దాన దేతా,
దేశ మేఁ హో ద్వేష కీ ఫిర భావనా మైఁ క్యోం భరూంగా? ॥

మార దీ ఠోకర విభవ కో బన గయా క్షణ మేఁ భిఖారీ,
కింతు పిర భీ జల రహీఁ క్యోం ద్వేష సే ఆంఖేఁ తుమ్హారీ,
ఆజ మానవ కే హృదయ పర, రాజ్య జబ మైఁ కర రహా హూఁ,
ఫిర క్షణిక సామ్రాజ్య కీ భీ కామనా మైఁ క్యోం కరూంగా ?॥

४

శక్తిదాయినీ మాతా వర దో
గూంజే నిఖిల విశ్వ మేం మేరీ వాణీ, ఐసీ శక్తి అమర దో !
ఉర కీ కలీ కలీ వికసిత హో
భావ కుసుమ రస సే సరసిత హో
మేరీ వాణీ కీ జ్యోత్స్నా సే
మానవ మానస ఉద్భాసిత హో
ఝూమ ఉఠే సారా జగ జిససే మాం। తుమ ఐసీ ఏక లహర దో।
జగ కా గహన తిమిర హట జాయే
స ఘన ప్రమాద కుహా ఫట జాయే
నిగల రహీ జో మానవతా కో
వహ పాశవీ-వృత్తి మిట జాయే
జగ జాయే సారా జగ జిస సే, చిర సుషుప్తి సే ఐసా స్వర దో
భ్రాంత పథిక కో పథ పర లాఊం
సూఝే సర మేం సుమన ఖిలాఊం
ఘన అజ్ఞాన తమస మేం భూలే
నర కో నవ ఆశా దిఖలాఊం
మాం మేరే అంతర తమ కో ఐసే ఆలోక పుంజ సే భర దో।
శక్తిదాయినీ మాతా వర దో

५

ధ్యేయ పథ పర బఢ రహే హైం, ఏక హీ విశ్వాస లేకర।
ఏక హీ ఆధార లేకర ॥

శైల సే జో సింధు తక హై, పుణ్య-భూ హై, మాతృ-భూ హై,
శ్రేష్ఠ జగ సే యహ హమారీ ధర్మ-భూ హై, కర్మ-భూ హై,
పూజ్య ఇసకో హీ సమఝ కర, వందనా హమ కర రహే హైం,
ఏక స్వర మేం గీత గా కర ॥

బాల రవి సా భావ లేకర జో ఫహరతా హై గగన మేం
త్యాగ కా సందేశ దేతా, జో లహరతా కోటి ఉర మేం
స్వర్ణ గైరిక ఉసీ ధ్వజ కీ అర్చనా హమ కర రహే హైం
రాష్ట్ర-గురు కా మాన దేకర ॥

ఏక నేతా, ఏక హీ పథ బస యహీ హై మార్గ అపనా,
దేశ హై యహ హిందువోం కా, బస యహీ హై సత్య అపనా,
సత్య కో సా-కార కరనే, సాధనా హమ కర రహే హైం,
సంగఠన కా మంత్ర లేకర ॥

౬

జాగే మేరా దేశ మహాన్ ।

యహ భారత యహ హిందుస్థాన్, జాగే మేరా దేశ మహాన్।
వేద జ్ఞాన కా సూర్య ఉదయ హో, పునః ధర్మ కా హో సమ్మాన్,
గో పూజా గాయత్రీ కా జప, గంగా గీతా కా గుణగాన్,
పునః జన్మ లేం ఇస ధరతీ పర కర్మవీర ఋషి ముని మహాన్ ॥

ఢూంఢే సే భీ నా దర్శన హోం, దీన దుఃఖీ కే యహాం కభీ,
అన్న వస్త్ర గృహ ఆత్మ జ్ఞాన సే భరే వహీం భండార సభీ
ఫలే, ఫూలే ఫిర సే జగ భీతర, భరత దేశ యహ విశ్వ మహాన్!!
భౌతికతమ మేం భటక రహే, మానవ కో హమ పునః బచాయేం।
ఔర పకడ కర ఆత్మజ్ఞాన కే, రాజమార్గ పర లాయేం,
పునః విశ్వ కే ప్రాణిమాత్ర కా, అపనే ద్వారా హో కల్యాణ్ ॥
విశ్వ గురు సింహాసన పర, ఫిర బైఠే భారతమాతా
దిఖే పునః సంసార చరణ మేం మాం కో శీశ నవాతా,
హిమగిరి కే శిఖరోం పర ఫహరే, ఆర్య దేశ కా అమర నిశాన్॥

8

మాం, బస యహ వరదాన చాహియే !
జీవన పథ జో కంటకమయ హో,
విపదావోం కా ఘోర వలయ హో,
కింతు కామనా ఏక యహీ బస,
ప్రతి పల పగ గతిమాన చాహియే ॥
హాస మిలే యా త్రాస మిలే,
విశ్వాస మిలే యా ఫాంస మిలే ।
గరజే క్యోం న కాల హీ సమ్ముఖ,
జీవన కా అభిమాన చాహియే ॥

జీవన కే ఇన సంఘర్షోం మేఁ,
దుఃఖ కష్ట కే దావానల మేఁ
తిల-తిల కర తన జలే న క్యోం పర
హోఠోం పర ముస్కాన చాహియే ॥

కంటక పథ పర గిరనా, చఢనా,
స్వాభావిక హై హార జీతనా,
ఉఠ ఉఠ కర హమ గిరేఁ ఉఠేఁ ఫిర,
పర గురుతా కా జ్ఞాన చాహియే ॥

మేరీ హార దేశ కీ జయ హో,
స్వార్థ భావకా క్షణ-క్షణ క్షయ హో,
జల-జల కర జీవన దూఁ జగ కో,
బస ఇతనా సమ్మాన చాహియే ॥

దివ్య ధ్యేయ కీ ఓర తపస్వీ, జీవన భర అవిచల చలతా హై॥
సజ-ధజ కర ఆవేఁ ఆకర్షణ,
పగ-పగ పర ఝూమతే ప్రలోభన,
హోకర సబసే విముఖ బటోహీ, పథ పర సంభల సంభల
బఢతా హై ॥

అమర-తత్వ కీ అమిట సాధనా,
ప్రాణోం మేఁ ఉత్సర్గ కామనా,
జీవన కా శాశ్వత వ్రత లేకర, సాధక హఁస కణ-కణ గలతా హై॥

సఫల విఫల ఔర ఆశ – నిరాశా,
ఇనకీ ఓర కహాఁ జిజ్ఞాసా,
బీహడతా మేఁ రాహ బనాతా, రాహీం మచల మచల
చలతా హై ॥

పతఝర కే ఝుంఝావాతోం మేఁ,
జగ కే ఘాతోఁ ప్రతిఘాతోం మేఁ,
సురభి లుటాతా సుమన సిహరతీ, నిర్జనతా మేఁ భీ ఖిలతా హై॥

౯

జననీ జగన్మాత కీ, ప్రఖర మాతృ భక్తి కీ,
సుప్త భావనా జగానే హమ చలే॥
సదైవ సే మహాన జో సదైవ హీం మహాన హో,
కోటి కోటి కంఠ సే అఖండ వంద్య గాన హో,
మాతృ భూ కీ అమరతా సమృద్ధి ఔ' అఖండతా కీ
శుభ్ర కామనా జగానే హమ చలే ॥
ఏక మాఁ కే పూత ఏక ధర్మ ఏక దేశ హై,
ఫిర భీ ప్రేమ కే స్థాన ఈర్ష్యా వ ద్వేష హై,
సుబంధుతా వ స్నేహ కీ సుకార్య ఔ' సుధ్యేయ కీ
స్వచ్ఛ భావనా జగానే హమ చలే ॥
ప్రాంత భేద భాషా భేద భేద భీ అనేక హైఁ,
ఛిద్ర-ఛిద్ర రాష్ట్ర కా శరీర దేఖ ఖేద హై,

అనేకతా వ భేదతా సే ఏకతా అభేదతా కీ
శ్రేష్ఠ భావనా జగానే హమ చలే ॥
వ్యక్తి-వ్యక్తి కే హృదయ సమష్టి భావ కో జగా,
సకామతా వ స్వార్థతా కే హేయ భావ కో మిటా,
పరహితోం సుఖోం మేం నిజ కే హిత సుఖోం కో దేఖనే కీ
శ్రేష్ఠ చాహ కో జగానే హమ చలే ॥
నిజ సుఖోం కీ ఏక ఓర ఛోడ కరకే లాలసా,
చల పడే హైం మాతృ-భూ ఉత్థాన కా లే రాస్తా,
శ్రమ సే తప సే త్యాగ సే సంఘ దీప జగమగా,
మహాన చేతనా జగానే హమ చలే ॥

౧౦

దీప నహీం జీవన జలతే హైం ।

ఆంఖ ఖోల కర దేఖ విశ్వ రే,
దీప నహీం, యే ప్రాణ జలే హైం,
బలివేదీ పర చఢ జానే కో,
భక్తోం కే జీవన మచలే హైం !
కితనే హీ నిర్మాణ - ధ్వంస కా,
హమ భీషణ ఇతిహాస లియే హైం,
ఆజ మాన హైం కింతు హృదయ మేం,
ప్రాణోంకా ఉపహాస లియే హైం॥

నహీం అభీ తక బుఝునే పాయే,
దేఖ హమారీ శాన అమర హై,
తూ కిసకీ చింతా కరతా హై,
హిందూ తేరే ప్రాణ అమర హైం॥

క్షణ-క్షణ పర పరివర్తన జగ మేం,
క్షణ-క్షణ పర యమ కా నర్తన హై,
అంగారోం సా ధధక రహో జో,
ఆజ్ వహీ జీవన జీవన హై ॥

ఆజ హృదయ కా దీప జలాకర,
హమ మాం కా పూజన కరతే హైం,
క్రూర పతంగే ఆజ మరేంగే,
కింతు స్నేహ సే హమ జలతే హైం॥

యది చాహేం తో ఆజ విశ్వ మేం
హమ భీషణతమ ఆగ లగా దేం,
తాండవ కీ లపటోం కో ఫిర సే,
యది చాహేం తో ఆజ జగా దేం ॥

అరే! అసంభవ కో భీ సంభవ,
కరకే జగ కో ఆజ దిఖా దేం,
అగర్ కహో తో ఏక నిమిష మేం,
హమ భూతల ఆకాశ మిలా దేం ॥

కింతు నహీం విధ్వంస విశ్వ కా,
హమ అబ భీ నిర్మాణ కరేంగే,

అరే స్వయం విష పీకరకే భీ,
మానవ కా కల్యాణ కరేంగే ॥

కింతు బుఝానే కే ప్రయాస మేం,
యహాం పతంగే జల జాతే హైం,
అతః సంభల కరకే హీ ఆవేం,
హమేం బుఝానే జో ఆతే హైం ॥

జిస దీపకనే హమేం జలాయా,
ఆజ ఉసీ కా గుణ గాతే హైం,
ఔర ఉసీకే పద చిహ్నోం పర,
చల కరకే జలతే జాతే హైం ।

అంధకార కా వృక్ష చీర హమ,
మానవ-పథ దర్శన కరతే హైం,
అరే విశ్వ! తూ భూల న జానా,
దీప నహీం జీవన జలతే హైం ॥

౧౧

చిర విజయ కీ కామనా హీ రాష్ట్ర కా ఆధార హై ॥
జాగతే యహ భావ లే జబ సుప్త మానవ
భాగతే హైం హారకర తబ దుష్ట దానవ
విజయ ఇచ్ఛా చిర సనాతన నిత్య అభినవ
ఆజ కీ శత వ్యాధియోం కా శ్రేష్ఠతమ ఉపచార హై ॥

శాంత-చిర గంభీర ఔర జయిష్ణు రాఘవ
క్రాంతికారీ సర్వగుణ సంపన్న మాధవ
కర సకే జిస తత్వసే అరి కా పరాభవ
వహ విజయ కీ కామనా హీ రాష్ట్ర కా ఆధార హై ॥

దియా హమనే ఛోడ జబ-జబ చిర విజయ వ్రత
హుయే తబ పద దలిత, పీడిత ఔర్ శ్రీ-హత
ఛోడ సంభ్రమ ఉసీ పథ పర ఫిర్ బఢే రథ
జహాఁ బఢ తే జీత హోతీ ఔర రుక తే హార హై ॥

హో యహీ దృఢ భావ అపనా శ్రేష్ఠతమ ధన
ఆత్మగరిమా యుక్త హోవే రాష్ట్ర జీవన
సంఘటన కీ శక్తి కా హో సంఘ దర్పణ
నిహిత జిసమేఁ రాష్ట్ర పోషక భావనా సాకార హై ॥

౧౨

మైంఁ మధు సే అనభిజ్ఞ ఆజ భీ,
జీవన భర విష పాన కియా హై ।
కియా నహీంఁ విధ్వంస విశ్వ కా ।
జీవన భర నిర్మాణ కియా హై ॥

మైంఁ వనవాసీ పర మానవ కే,
హృదయోం పర శాసన కరతా హూఁ;
హూఁ సన్యాసీ పర వైభవ సే,
దునియాఁ కీ ఝోలీ భరతా హూఁ;

शूल भरे कंटक पथ पर हीं
आजीवन अभियान किया है ॥

धू धू धधक धधक कर धधकीं,
क्रुद्ध चिताओं बल खाती थीं
धधक रहा था खिलता यौवन,
धधक रही मेरी छाती थी
मुट्ठी भर अवशिष्ट भस्म पर,
आजीवन अभियान किया है ॥

घोर प्रलय के भूकंपों से,
नष्ट भ्रष्ट था जग का जीवन
पर मैं चीर उदधि की छाती,
लखता था भीषण यम नर्तन
मैंने जन्म दिया मानव को,
आजीवन निर्माण किया है ॥

पिला पिला कर रक्त हृदय का,
पीडित मानवता को पाला
किंतु उसी मानव ने, दानव बन
कर मुझको ही ग्रस डाला
फिर भी मानव हूं मानव का
आजीवन कल्याण किया है ॥

ఆజ కూ్రరతా అనాచార లఖ
డమరూ సే గుంజార ఉఠీ హై
తడప ఉఠా హై శూల గగన మేం
శంకర కీ హుంకార ఉఠీ హై
ప్రలయంకర హూం మహాకాల బన
పాపోం కా అవసాన కియా హై ॥

౧౩

జీవన దీప జలే

జీవన దీప జలే ఐసా, సబ జగ కో జ్యోతి మిలే ।
జీవన దీప జలే ॥

ఇసీ సత్య పర రామచంద్రనే రాజపాట సబ త్యాగ దియా,
ఛోడ అవధ మాయా కీ నగరీ, కానన కో ప్రస్థాన కియా,
సుఖ వైభవ కో లాత మార కర కష్టోం కా సహవాస కియా,
షటరస-వ్యంజన త్యాగ, జంగలీ ఫల ఖాయే సర-నీర పియా,
స్వయం కంటకోం కో చూమా ఔరోం కే కంటక దూర కియే,
జన్మ సఫల హై ఉస మానవ కా జో పర హిత హీ సదా జియే
తృషితోం కో సురసరి దేనే జో హిమగిరి సా చుపచాప గలే,
జీవన దీప జలే॥

రశిక శిరోమణి కృష్ణచంద్రనే వృందావన కో ఠుకరాయా
ఛోడ బిలఖతే గ్వాల-బాల వహ నిర్మోహీ భీ కహలాయా,
కింతు లోక-కళ్యాణ-మార్గ హీ కేవల ఉసనే అపనాయా,

వహీ గోపియోం కా నటవర ఫిర యోగిరాజ థా కహలాయా,
గీతా కీ హర పంక్తి పంక్తి మేం అర్జున కో వే సమఝాతే,
ఆగే బఢ నరసింహ జగత కే ఝూతే సబ రిస్తే - నాతే,
అతి విస్తృత కర్తవ్య మార్గ హై హర మానవ ఇస ఓర చలే,
జీవన దీప జలే॥

సత్య ఢూంఢనే వన వన భటకే బుద్ధదేవ బన సన్యాసీ,
ఛోడ భవన పరివార బనా యువరాజ జంగలోం కా వాసీ,
విష్ణుగుప్తనే నిజ ప్రతిభా సే భారత భాగ్య జగాయా థా,
కింతు కభీ క్యా ఉస యోగీ కో శాసన-లోభ సతాయా థా,
వీర ప్రతాప, శివా, బైరాగీ సబ కే హైం సందేశ యహీ,
మాతృభూమి హిత జో మరతా హై మాం కా సచ్చా పూత వహీ
వహీ సుమన సురభిత హో ఖిలతే జో కాంటోం కే బీచ పలే
జీవన దీప జలే ॥

సత్య సృష్టి కరనే కేశవ థే నగర గ్రామ ఘుర-ఘుర ఫిరతే,
సంఘ-మంత్ర మేం హిందు-రాష్ట్ర కీ ప్రతిమా వే దేతే చలతే,
నిజ జీవన సర్వస్వ లగా వే మూక వేదనా ఛోడ గయే,
హిందు-రాష్ట్ర కే భవ్య భవన కా స్వప్న అధూరా ఛోడ గయే,
హృదయ-హృదయ మేం అగ్ని బసీ జో దావానల సమ
ప్రగటాయే,
ఉస దధీచి కా ధ్యేయ పూర్ణకర దివ్య-శక్తి బన ఛా జాయేం
ధన్య ధ్యేయవాదీ జీవన వే కేశవ-వ్రత జో లియే చలే।
జీవన దీప జలే ॥

౧౪

నేతా పర విశ్వాస అటల హో ।

ప్రశ్న న హో కబ తక పథ చలనా,
ప్రశ్న న హో కబ తక యోం జలనా,
ప్రశ్న న హో క్యోం అణు-అణు గలనా,
తన మన కా కర పూర్ణ సమర్పణ,
ఆదేశోం కీ సాధ ప్రబల హో,
నేతా పర విశ్వాస అటల హో ॥

యుగ గతి జో రోక సకేగా
గతి సే సత్పథ జోడ సకేగా
నిశ్చయ శుభ వహ సోచ సకేగా,
భూత, భవిష్యత్, వర్తమాన పర
జయ పాయేగా వహ మంగల హో
నేతా పర విశ్వాస అటల హో ॥

జిసకా ఉపవన పల-పల వికసిత,
జిసకా సపనా క్షణ-క్షణ నిర్మిత
జిస పర జగతీ ఆజ అచంభిత
జిస కే సంకేతోం పర ప్రలయంకర
శంకర కా కోలాహల హో,
నేతా పర విశ్వాస అటల హో ॥

ఉద్బోధన

౧

ఆజ కైసీ శుభ ఘడీ హై!

శౌర్యమయ ఆనంద ఛాయా, త్యాగ కా హై రంగ లాయా,
ప్రియ సుఖద అనురాగ ఛాయా, నవ ఉషా కీ లాలిమా మేం
కిరణ భీ ఇసకీ పడీ హై ॥

అగ్నిమయ హై శాంత ధారా చిహ్న శుభ ప్రియ ధ్వజహమారా
గా రహా ఇతిహాస సారా, దేఖ ఉర ఆశా జగాతీ -
ద్వార పర తేరే ఖడీ హై ॥

స్నేహ సించిత ప్రాణ కర లే, స్నేహ సే పరిత్రాణ కర లే,
జాతి కా సమ్మాన కర లే, జాతి సే హీ మధుర జీవన -
హిందు జీవన కీ లడీ హై ॥

ఛోడ బీతీ సోచ బాకీ, కాలిమా తజ దే అమా కీ,
భూల తూ గతి భీరుతా కీ, జ్యోతి చమకే పూర్ణిమా కీ -
క్యా తుఝే బీతీ పడీ హై ॥

౨

హిందూ కా అభిమాన జగ ఉఠే !

హృదయ హృదయ మేం గౌరవ బన కర కేశవ కా
సమ్మాన జగ ఉఠే !
ఆజ పునః ప్రాచీ ప్రాంగణ మేం గీతా కా శుభ గాన జగ ఉఠే!

చలో చలో చిత్తౌడ దుర్గ కీ భస్మ అస్థియాం ఆజ జగాయేం,
హల్దీ ఘాటీ కే కణ-కణ మేం ఆజ పునః జ్వాలా ధధకాయేం,
చలో సింహగఢ కీ ప్రాచీరోం కే సంస్కృతి పాషాణ హిలాయేం,
ఫిర నవీనతా లే ప్రాణోం మేం సంస్కారోం కే దీప జలాయేం
మిటే శిథిలతా పుణ్య ప్రగతి లే ఫిర సే హిందుస్థాన జగ ఉఠే!

గురుపుత్రోం కీ దీవారోం పర పుణ్య స్మృతి దీప జలాయేం,
శంఖా బందా కీ ఘావోంకీ అమర వేదనా ఫిర దిఖలాయేం,
అనల చితావోం పర వీరోం కీ దీప శిఖా కీ జ్యోతి జగాయేం,
చలో శివా కీ భీష్మ భవానీ కో ఫిర భారత మేం చమకాయేం
అమరజ్వాల లేకర ప్రాణోంకీ అపనా ధ్యేయ మహాన జగ ఉఠే!

ఆజ హిమానీ కే సు భాలమేం ప్రాచీ అరుణ సుహాగ సజాతీ,
రత్నాకర కే ఉర్మి అధర సే విజయనాద కీ ధ్వని హై ఆతీ,
మానసమేం విజిగీషువృత్తి లే ఉఛల రహీ వీరోం కే ఛాతీ,
ఫహార ఫహార భగవే కీ ప్రతిమా ఏక అమర సందేశ సునాతీ,
ప్రగతి మాన సేనానీ కా బల, అమర ప్రగతి-ఆహ్వాన జగ ఉఠే!

3

సాధనా పథ పర బఢే హమ,
బంధనోం సే ప్రీతి కైసీ! బంధనోం సే ప్రీతి కైసీ!!
హమ శలభ జలనే చలే హైం,
అస్తిత్వ నిజ ఖోనే చలే హైం,
దీప పర జలనా హమేం హై, దాహ సే ఫిర భీతి కైసీ!!

సింధు సే మిలనే చలే హైం,
సర్వస్వ నిజ దేనే చలే హైం,
అతల సే మిలనా హమేం హైం, శూన్య తట పర దృష్టి కైసీ!!
దీప బన జలానా హమేం హైం
విశ్వ తమ హరనా హమేం హై
ధ్యేయ తిల-తిల జలన కా హై, కాలిమా సే భీతి కైసీ!!
బీజ బన మిటనే చలే హైం,
వృక్ష-సమ ఉగనే చలే హైం,
ధర్మ-ధ్వజ కా స్తంభ బననా, దేహ మేం అనురక్తి కైసీ!!
ఆధార హీ బననా హమేం హై,
నీంవ మేం రహనా హమేం హై,
ధ్యేయ జబ యహ బన చుకా హై, కీర్తి మేం ఆసక్తి కైసీ॥

౪

ఫిర సే బనే భారత శక్తివాన్, హోవే పునరుద్ధాన్
ఫిర సే బనేం హమ విక్రమశాలీ, దేకర నిజ బలిదాన్॥
భారత సారా చమక ఉఠేగా
ధధక ధధక కర యజ్ఞ జలేగా
భగవాధ్వజ అంబర మేం ఉఠేగా; అరుణ-దీప అవతార మహాన్॥

రాణా జైసే వీర వ్రతీ బన
శివాజి జైసే శూర బనేఁ హమ
హకీకత జైసే హిందూ ధర్మపర, ప్రాణ కరేఁ బలిదాన్॥
వాయు-మండల క్షుబ్ధ బనేగా
క్షుబ్ధ హృదయ-సాగర ఉమడేగా
భభక ఉఠేగీ అంతర్జ్వాలా, తబ హోగా ఉత్థాన్ ॥

❀

జబ రణ కరనే కో నికలేంగే స్వతంత్రతా కే దీవానే।
ధరా ధఁసేగీ, ప్రలయ మచేగా, వ్యోమ లగేగా థర్రానే ॥
పహన - పహన కే సరియా బానా రణ కా సాజ సజాయేంగే
బాంధ భవానీ తేగ కమర, ఉత్సాహ సే దమ హమ భర లేంగే
కోయీ చఢేగా హాథీ ఘోడా, కోయీ పైదల మస్తానే ॥
రణభేరీ కా తుముల నాద ఔర ఖడ్గోం కీ ఖడ ఖడ ధ్వనియాఁ
లఖకర కే యహ వీర వేష, బలి జాతీ హైఁ సుర-కామినియాఁ
తుముల నాద శంఖోం కా సున-సున కాయర కా మన దహలానే॥
భారత మాఁ కే వీరపుత్ర హమ మాఁ కీ లాజ బచాయేంగే
అర్పణ కర తన-మన-ధన సారా జీవన భేంట చఢాయేంగే
లఖ కర కే యహ విజయ, దేవ భీ ఆయేఁ మాలా పహనానే ॥

౬

జల ఉఠీ అఖండిత జ్యోతి
బుఝుతీ బుఝుతీ ... ...
బుఝుతీ బుఝుతీ ఝిలమిల కరతీ
జల ఉఠీ అఖండిత జ్యోతి ॥

క్షీణ పడీ రశ్మియాఁ యుగోం కీ,
దమక ఉఠీ తిమిరావృత మగ పర,
నిబిడ నిశా మేఁ సోయేఁ మానవ,
నికల పడే, నిజ పథ లఖ, డగ భర
సోయీ పౌరుషతా జాగీ జగ ఉఠీ శక్తియాఁ సోతీఁ ॥

యుగ యుగ కీ అలసాయీ పలకేఁ,
చౌంక ఉఠీఁ జ్యోతిర్జగ లఖకర,
గత విస్మృత అరమాన హృదయ కే,
జాగ పడే అంగడాయీ లేకర
కణ-కణ స్పందిత హువా ఆజ గుంథ గయే భిఖర తే మోతీ॥

గయీ నిరాశా నిశా బీత అబ
ప్రాచీ అరుణిమ హువా దృష్టిగత
నవ-స్పందన, నవ జీవన జగ మేఁ
జీవిత హువా సుధా పీకర, మృత,
విస్మృత స్మృతియాఁ జాగ ఉఠీ, మిల గయీ రాష్ట్ర-నిధి ఖోతీ॥

౭

జాగ్ సోయే దేశ్ ।

ఆత్మ హంతా అబ న సో తూ
జాగరణ కే బీజ బో తూ
మర న బన కర భీరు వర జయ
వీర కా ధర వేశ।

సో రహే ఓ దేశ మానీ
ఖో రహే అవనీ జవానీ
ఆజ జీవన-జ్యోతి తేరీ
హో రహీ హై శేష।

విసుధ। బంధన మేం వివశ క్యోం ?
కేసరీ హో కర అవశ క్యోం ?
జాగ భర హుంకార, కడియాం
ఛిన్న హోం అబ శేష ।

దలిత కే అరమాన జాగ హే !
విజయ కే బలిదాన జాగ హే !
జాగ! ముక్తి - ప్రభాత భవ కే
దూర హో సబ క్లేశ ।

పూర్వ కే అపవర్గ జాగ హే !
విశ్వ కే అతి శ్రేష్ఠ గురు హే !
దోహ మేం శ్రీకృష్ణ జీ కే
వే అమిట సందేశ ।
జాగ్ సోయే దేశ్ !

౮

జాగ ఉఠా హై ఆజ దేశ కా వహ సోయా అభిమాన్ ।
ప్రాచీ కీ చంచల కిరణోం పర ఆయా స్వర్ణ విహాన్ ॥

స్వర్ణ ప్రభాత ఖిలా ఘర-ఘర మేం జాగే సోయే వీర,
యుద్ధస్థలమేం సజ్జిత హోకర బఢే ఆజ రణధీర్,
ఆజ పునః స్వీకార కియా హై అసురోం కా ఆహ్వాన్ ॥

సహకర అత్యాచార యుగోం సే స్వాభిమాన ఫిర జాగా,
దూర హువా అజ్ఞాన పార్థ కా ధనుష బాణ ఫిర జాగా;
పాంచజన్యనే ఆజ సునాయా సంస్కృతి కో జయగాన్ ॥

జాగ ఉఠీ హై వానర సేనా జాగ ఉఠా వనవాసీ
చలా ఉదధి కో ఆజ బాంధనే ఈశ్వర కా విశ్వాసీ
దానవ కీ లంకా పర ఫిర సే హోతా హై అభియాన్ ॥

ఖులా శంభు కా నేత్ర ఆజ ఫిర వహ ప్రలయంకర జాగా
తాండవ కీ వే లపటేం జాగీం వహ శివశంకర జాగా
తాల-తాల పర హోతా జాతా పాపోం కా అవసాన్ ॥

ఊపర హిమ సే ఢకీ ఖడీ హై వే పర్వత మాలాయేం
సులగ రహీ హైం భీతర-భీతర ప్రలయంకర జ్వాలాయేం
ఉన లపటోం మేం దీఖ రహా హై భారత కా ఉత్థాన్ ॥

౬

జిసనే మరనా సీఖ లియా హై జీనే కా అధికార ఉసీ కో।
జో కాంటోం కే పథ పర ఆయా ఫూలోం కా ఉపహార ఉసీ కో॥

జిసనే గీత సజాయే అపనే,
తలవారోం కే ఝన-ఝన స్వర పర,
జిసనే విప్లవ రాగ అలాపే,
రిమ ఝిమ గోలీ కే వర్షణ పర,
జో బలిదానోం కా ప్రేమీ హై, హై జగతీ కా ప్యార ఉసీ కో॥

హంస-హంసకర ఏక మస్తీ లే కర,
జిసనే సీఖా హై బలి హోనా,
అపనీ పీడా పర ముస్కానా,
ఔరోం కే కష్టోం పర రోనా,
జిసనే సహనా సీఖ లియా హై సంకట హై త్యోహార ఉసీ కో॥

దుర్గమతా లఖ బీహడ పథ కీ,
జో న కభీ భీరు కా కహీం పర,
అవగినతీ ఆఘాత సహే పర,
జో న కభీ భీ ఝుకా కహీం పర,
ఝుకా రహా హై మస్తక అపనా యహ సారా సంసార
ఉసీ కో॥

౧౦

జీవన దీప వర్తికా తన కీ
స్నేహ-హృదయ మేఁ భరనా సీఖేఁ।
దానవతా కా తిమిర హటానే
తిల తిల కర హమ జలనా సీఖేఁ ॥

అమా నిశాసీ ఘోర నిశా హో,
అంధకార మయ దశోం దిశా హో
ఝంఝా కే ఝోంకే హోఁ ప్రతిఫల
ఫిర భీ అవిచల చలనా సీఖేఁ ॥

బీహడ బన చాహే నద నాలే,
శైల శృంగ భీ బాధా డాలేఁ,
కుశ కంటకయుత పంథ వికట హో,
కాంటోఁ కో హమ దలనా సీఖేఁ ॥

స్నేహ సుధా పీ జగతీ జీత,
స్తుతి సుమనోం సే పులకిత హోతీ,
నిందా గరల పచాకర ప్రముదిత
జ్వాలా మేఁ హమ పలనా సీఖేఁ ॥

తిమిర గ్రస్త మానవ బేచారే।
స్వార్థ మోహ రజనీ సే హారే,
ప్రాణ ప్రదీప ప్రభా ఫైలానే,
కణ-కణ కర హమ జలనా సీఖేఁ ॥

౧౧

తూ రాష్ట్ర - దీప జలా దే!
జడ తమ కో దూర భగా దే।

దీప మేం తేల రక్త కా హోవే, తన ఔ మన కీ భాంతీ
జలాతా రహేం దీప, జబ–తక మిటే న రాతతిమిర కీ
తూ వర్తమాన కో భూతకాల సే పరిచిత ఆజ కరా దే।

ఇతిహాస శౌర్యమయ రో–రో గాతా వహా రాగ పురానా
పుణ్య భూమి కీ సమరాగ్ని మేం వీరోం కా జల–జల జానా,
తూ ఆహ భరీ సిసకే మేం ఉసకే పౌరుష ఆజ జగా దే!

శివాజీసా హో వీర ప్రతాపసా ధీర. ఛత్రాసా త్యాగీ
లక్ష్మీ దుర్గావతీసా భీ బందాసా బైరాగీ
దహక ఉఠే పౌరుష కీ జ్వాలా, ఐసా ప్రలయ మచా దే
జల జాయేం అబ తక సబ జిస మేం జాగే ఉజ్వల మానవతా
నికలే ఫిర మంగల ప్రభాత, లే రశ్మి పూర్వ వైభవ కా
తూ త్యాగ వృత్తి కా పార జగత కో ఫిర సే ఆజ పఢా దే!

తూ రాష్ట్ర దీప జలా దే।

౧౨

అబ జాగ్ - జాగ్ అభిమాన జాగ్
ప్రతాప శివా కీ శాన జాగ్॥ అబ జాగ్॥ ...

యుగ యుగ కే సోయే ప్రాణ జాగ్
సాహస, బల, పౌరుష, మాన జాగ్
గురు ద్రోణ, పార్థ కే బాణ జాగ్
ఫిర ప్రలయ కాల కే గాన జాగ్ ॥ అబ జాగ్!!...

తేజస్వీ రాజస్థాన జాగ్
నారీ నర కే బలిదాన జాగ్
ఫిర అమర క్రాంతి కీ తాన జాగ్
మర మిటనే కే అరమాన జాగ్ ॥ అబ జాగ్!!...

అబ ప్రకట మృత్యు - మసాన జాగ్
భూ కీ విస్ఫోటక ఖాన జాగ్
గాండీవ ధనుష - టంకార జాగ్
ఝంఝానల కే ఝంకార జాగ్ ॥ అబ జాగ్!!

హిమగిరి కే అబ హుంకార జాగ్
మారూ బాజే కీ తాన్ జాగ్
భారత్ కీ వహ గత శాన్ జాగ్
గురుగోవిందసింహ కే లాల్ జాగ్॥ అబ జాగ్!!

యహ హిందు జాతి హో సంఘబద్ధ
కర రిపువోం కా అభిమాన చూర్ణ
మాతా కా హో అక్షయ సుహాగ
హో భీష్మ ప్రతిజ్ఞా తభీ పూర్ణ ॥ అబ జాగ్ !!

ఫిర భారత కే సమ్మాన జాగ్
యుగ యుగ కే సోయే ప్రాణ జాగ్
సదియోం సే పీడిత ఆహ జాగ్
భీతర పృథ్వీ కే దాహ జాగ్ ॥ అబ జాగ్ !!

అబ ఆజాదీ _ ఉత్సాహ జాగ్
జీవన మేం స్వర్ణిమ జ్వాల జాగ్
ఐ భారత కే అధికార జాగ్
ఐ భారత క్రాంతి – కుమార జాగ్ ॥ అబ జాగ్ !!

౧3

జాగ ఉఠా ఫిర భగవా లేకర
హిందూ నిజ హిందుత్వ బచానే, జాగ ఉఠా
దహక ఉఠా ఫిర ప్రలయానల సా,
హిందు హృదయ నిజమాన బఢానే, దహక ఉఠా ॥

జో స్వరూప కో భూల చుకా థా.
నిజ బల కర నిర్మూల చుకా థా ।
ఆజ వహీ గత వైభవ పానే
జాతా హై రణ–రంగ మచానే జాగ ఉఠా ॥
జాగ ఉఠా ఫిర ॥

ఖులా స్వర్ణ సోపాన మనోహర,
ఋషియోం కీ ప్రాచీన ధరోహర।

మాతృభూమి కీ బలి వేదీ పర
వీరోంకా ఆహ్వాన కరానే, జాగ ఉఠా ॥

జాగ ఉఠా ఫిర ॥

జబ హోతా ఉదయోన్ముఖ సుమిహిర,
స్వయం నష్ట హోతా హై కుతిమిర।

ఇస అజేయ సంఘటన శక్తి సే,
మాతా కా సామర్థ్య బఢానే, జాగ ఉఠా ॥

జాగ ఉఠా ఫిర ॥

జిస కే ఉర మే మాతృ-భక్తి హై,
సంచిత కరనే జిసే శక్తి హై,

మాతా కే ఉద్ధార హేతు నహ,
ఆతా హై నిజ సంఘ బఢానే, జాగ ఉఠా॥

జాగ ఉఠా ఫిర ॥

౧౪

ధ్యేయ మార్గ పర చలే వీర తో, పీఛే అబ న నిహారో
హిమ్మత కభీ న హారో ॥

తుమ మనుష్య హో శక్తి తుమ్హారే జీవన కా సంబల హై,
ఔర తుమ్హారా అతులిత సాహస గిరి కే భాంతి అచల హై;
తో సాథీ కేవల పల భర కో మాయా మోహ బిసారో ॥

మత దేఖో కితనీ దూరీ హై, కితనా లంబా మగ హై;
ఔర న సోచో సాథ తుమ్హారే, ఆజ కహాం తక జగ హై
లక్ష్య ప్రాప్తి కీ బలి వేదీ పర అపనా తన మన వారో ॥

ఆజ తుమ్హారే సాహస పర హీ ముక్తి సుధా నిర్భర హై;
ఆజ తుమ్హారే స్వర కే సాథ, కోటి కంఠ కే స్వర హైం ।
తో సాథీ బఢ చలో మార్గ పర, ఆగే సదా నిహారో ॥

ఉత్సవ-గీతములు

౧

యహ వహీ అమర రక్షాబంధన్ !

జబ మానవతా పద దలిత హుయీ,
దానవ కే అత్యాచారోం సే
జబ హిందుస్థాన పుకార ఉఠా
రిపువోం కే ఘృణిత ప్రహారోం సే
జబ ఘోర తిమిర కీ వేలా సే,
ఘిర గయా దేశ కా స్వచ్ఛ గగన
తబ క్రోధ జ్వాల సే రక్తిమ హో
చమకా కరమేం రక్షాబంధన్
యహ వహీ అమర రక్షాబంధన్॥

జబ ఔరంగ కీ అతృప్త ప్యాస
ఫైలీ భారత కే కణకణ మేం
లేకర సమర్థ గురు సే రాఖీ,
కూదే శివరాజ రణ-స్థలమేం
హాహాకారోం సే వేష్టిత హో
మచ గయా యవన దల మేం క్రందన
యహ వహీ అమర రక్షాబంధన్॥

ఇస్ రక్షాబంధన్ కా గౌరవ,
ఉస చంద్రగుప్త కరసే పూఛో

పూఛో విక్రమ కే బల సే,
జో చిత్తౌడ ఖండహర సే పూఛో
పూఛో రజపూత కృపాణోం సే,
ఇస రాఖీ కా శుభ అభినందన
యహ వహీ అమర రక్షాబంధన్

కర మేం పహనా కర రాఖీ కో,
వహ పరంపరా కా వ్రత లియే
మన మేం విరక్తి కా భావ లియే,
ఉర మేం స్వదేశ అభిమాన లియే
కేశవ కే కార్యకలాపోం కే,
ఇసమేం హోతే హమ కో దర్శన
యహ వహీ అమర రక్షాబంధన్

చింతా హై మన మేం నహీం,
సహస్రోం బాధాయేం పథ మేం ఆయేం
యా కాంప ఉఠే దానవ సమూహ
ధరతీ సమగ్ర భీ ఫట జాయే
కర మేం పహనే రాఖీ హమ హైం
అనుభూత హమేం ఇసకా దర్శన
నిజ తన మన ధన జో దేంగే
ఇస హిందూ రాష్ట్ర కా భగ్న భవన
యహ వహీ అమర రక్షాబంధన్

౨

చలో దీప మాలికా పర్వ పర జయ కే దీప జలాయే !

కర్మశీల బన, కర్మ ప్రవణ బన, రాష్ట్ర ప్రేమ కే పథ పర,
ఆత్మశోధ కర, ఆత్మ బోధ కా అంతర మేం అమృత భర!
లేకర సత్వర జీవన కీ గతి, స్పందన హో శ్రద్ధానత,
ఆజ కరే యుగ-పురుష రామ కా, పునరపి నూతన స్వాగత :
తాప దగ్ధ సంస్కృతి కో ఉనకే శుభ సందేశ సునాయేం ॥

యద్యపి హై ఘిర రహా చతుర్దిశ, విపదావోం కా ఘన తమ
నిశ్చిత కింతు, ఆ రహా నవ మంగల ప్రత్యూష మనోరమ ।
ఇస పావన వేలా మేం కైసీ గ్లాని, విషాద, ఉదాసీ,
పునః కీర్తి ఛిటకేగీ అపనీ జగ మేం, చంద్రకలా సీ ।
రామ సదృశ కర రాష్ట్ర ధర్మ సంరక్షణ పర్వ మనాయేం ॥

నిజ సంస్కృతి కీ దివ్యజ్యోతి కా లే ఆదర్శ, సహారా,
బఢే చలేం అవిచల, మిల జాయేగా ఉత్కర్ష కినారా ।
ఆమంత్రణ దేతా అతీత కా, విస్మృత శౌర్య హమారా,
జయశ్రీనే ఆకుల కంఠోం సే దేఖో, హమే పుకారా ।
చలో మాతృమందిర మేం తన-మన-ధన ఉపహార చఢాయేం॥

జాగే పౌరుష, కురు కే అజయ పార్థ, బలశాలీ,
బులా రహీ హై ఆజ అవంతీ, శ్రావంతీ, వైశాలీ ।

మౌన మగధ కే ఖండహర, ఢహతే దుర్గోం కీ ప్రాచీరే
భర దో తరుణ! పునర్వైభవ కీ ఉనమేం ఫిర సే లాలీ।
పునః విశ్వ కే కోటి-కోటి స్వర అపనా గౌరవ గాఏ
ఇస ప్రకార హమ స్వాభిమాన సే నిజ త్యౌహార మనా

*

దీపావలీ కే పుణ్య పర్వ పర ఘర-ఘర దీప జలానా హై
జీవన జ్యోతి జగానా హై

సుర దుర్లభ స్వదేశ కో తేరే, స్వార్థ దంభ నరకాసుర
అహంభావ చారిత్ర్య శిథిలతా, ఇనకో మార భగానా హై
జీవన జ్యోతి జగానా

జీవన కా దీపక హో సుందర, ప్రతి పల బఢతా 'స్నేహ' నిర
శుచి-శరీర-బాతీ శోభనవర, తిల-తిల జలతే జానా హై
జీవన జ్యోతి జగానా

ఏక-ఏక-కర అగణిత హోవేం దైన్య దుఃఖ తమ సత్వర క్ష
శత్రు-శలభ హో భస్మ స్వయం హీ, ఖర తేజ ప్రకటానా
జీవన జ్యోతి జగానా హై

ఉఠ స్వదేశ కే భక్త యువక వర, బన స్వరాష్ట్ర కా
దీప ప్రఖర
స్వార్థ నిశా మేం ఖోయే జగ కో, ఫిర సే సుపథ దిఖానా
జీవన జ్యోతి జగానా హై ॥

విజయ కా యహ పర్వ ఆయా విజయ కా వరదాన బన కర!
శాంత జన మన సింధు మేం
ఉత్సాహ కీ లహరేం ఉఠాతా,
యుగోం కీ చిర సుప్త స్మృతియాం,
క్షుబ్ధ మానస మేం జగాతా
పుణ్య మాతృ స్తవన గూంజా ఫిర విజయ కా గాన బన కర
చతుర్దిక నిజ ప్రఖరతా సే
క్షాత్ర బల కా తేజ జాగా
ధమనియోం మేం తీవ్రతా సే
ఉష్ణ శోణిత వేగ జాగా
దేశ కా తారుణ్య జాగా, శక్తి సమ్మాన బన కర!
పాప ప్రేరిత పతిత పశు బల
హో ఉఠా అస్థిర వికంపిత,
భీత మానవత్వ్యక్త భయ హో
మాతృ పద మేం హువా వినమిత
దేవ భూ కీ శక్తి జాగే, చండి కా సప్రాణ బన కర!
విశ్వనే నిజ నేత్ర ఖోలే -
ఔర పాయా ఏక సాధక
మోదమయ మంగల మహో పథ
మేం రహో కోయీ న బాధక
శక్తి అభిమంత్రిత హుయీ ఫిర జగద్గురు కా మాన బన కర!
విజయ కా వరదాన బన కర!

బాలోపయోగి

౧

ఆవో! శత - శత దీప జలాయేఁ ॥

హమ బాలక పృథ్వీ పర చమకేఁ,
జ్యోం చమకే నభ కే తారే ।
హమ సబ జగ కో సుపథ దిఖా దేఁ,
హో మాఁకే సచ్చే ప్యారే ।
సంక్రాంతి కే పుణ్య కాల మేఁ,
నిజ కో హమ నిర్భీక బనాయేఁ ।
నయీ జ్యోతి లే నవ ఉమంగ లే,
మన మందిర కో ఖూబ సజాయేఁ ॥ ॥ఆ.

ఉర-ఉర సే జా మలిన కుటిలతా,
క్షుద్ర స్వార్థ కా భావ మిటాయేఁ ।
సంఘ శక్తి కే నవ ప్రకాశ సే,
కపట తిమిర కో దూర హటాయేఁ ।
భేద భావ కో ఆజ్ మిటా కర,
వైమనస్య కో దూర భగాయేఁ ।
నయీ జ్యోతి లే నవ ఉమంగ లే,
మన మందిర కో ఖూబ సజాయేఁ ॥ ॥ఆవో

హై అశాంతి ఛాయీ సీ దిఖతీ,
జగతీ కే ప్రతి కణ-కణ మేం ।
జాగృత హోవే సతత వీరతా,
హమ సబ హీం కే మన మన మేం ।
లవ కుశ సే హమ కుశల వీర బన
సతత విజయ కే గీత సునాయేం ।
నయీ జ్యోతి లే నయీ ఉమంగ లే,
మన మందిర కో ఖూబ సజాయేం ॥
ఆవో శత-శత దీప జలాయేం ॥

౨

గురు పుత్రోం కే వధ కా బదలా
ఉసనే ఖూబ నికాలా థా,
హిందూ ధర్మ బచానే వాలా
బందా వీర నిరాలా థా !

క్షత్రియ కుల మేం జన్మ లియా థా, థా శికార సే ప్యార ఉసే
ధనుర్బాణ - విద్యా పర పూరా-పూరా థా అధికార ఉసే
హత హరిణీ కే వ్యాకుల బచ్చే దేఖ విశేష విరాగ హువా
సుఖ సంపతి కే సాథ-సాథ గృహ నగర సభీ కా త్యాగ హువా
సాహస, శక్తి, శౌర్య కా ఉసకే ముఖ పర ప్రఖర ఉజాలా థా
హిందూ ధర్మ బచానే వాలా
బందా వీర నిరాలా థా !

ధనుష బాణ ధారీ వైరాగీ, జబ దండక వన మేం ఆయా
పంచవటీ నే మానో ఫిర సే, ఖోయా హువా రామ పాయా
శాన్తి ఉసే పర కైసే మిలతీ ధూనీ వహాం రమానే మేం
స్వతంత్ర తా – సీతా థీ జబ తక రిపు కే బందీఖానే మేం
ఇసీలియే తో ఫిర సే ఉసనే ధనుష బాణ సంభాలా థా
హిందూ ధర్మ బచానే వాలా
బందా వీర నిరాలా థా !

జగ మేం కాయర బనకర జీనా ఉసే న అచ్ఛా లగతా థా
హిందూ పర హో అత్యాచార, వహ కభీ నహీం సహ సకతా థా
బందానే జబ సునా, గురు కే పుత్ర చునే దీవారోం మేం
ధూనీ మేం దీ మార లాత, మన రమ న సకా మృగఛాలోం మేం
గురు పుత్రోం కే వధ కా బదలా లేనే కో మతవాలా థా
హిందూ ధర్మ బచానే వాలా
బందా వీర నిరాలా థా ।

ఆకర ఫిర పంజాబ ప్రాంత మేం కియా సంఘటన హిందూ కా
అపనే జీవన కే సాంచే మేం ఢాలా జీవన హిందూ కా
ఫిర క్యా థా హిందూ నేతా కా రణ గుంజన చహుం ఓర హువా
వందనీయ బందా కే దల కా ముస్లిం దల మేం శోర హువా
సోతా జ్వాలాముఖీ అచానక లగా ఉగలనే జ్వాలా థా
హిందూ ధర్మ బచానే వాలా
బందా వీర నిరాలా థా !

